

87. заседание

Петък, 28 април 1933 година

(Открито отъ подпредседателя Н. Шоповъ въ 10 ч. и 10 м.)

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

Стр.

Отпуски, разрешени на народни представители . . . 1841

Законопроектъ за засилване държавнитъ приходи
(трето четене) 1841

Дневенъ редъ за следующето заседание 1846

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Откривамъ заседанието. Присъствуватъ нуждното число народни представители. Заседанието е законно.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитъ г. г. народни представители: Аврамовъ Аврамъ, Апостоловъ Драгомиръ, Богоевъ Борисъ, Бончевъ Тодоръ, Бръшляновъ Цоню, Василевъ Йото, Ганевъ Георги, Даскаловъ Петъръ, Деневъ Панайотъ, Дилиановъ Минчо, Дойчиновъ Никола, Долбински Димитъръ, Дуковъ Иванъ, Калъповъ Георги, Каназирски Георги, Капитановъ Анастасъ, Кафеджийски Георги, Константиновъ Тома, Кораковъ Крумъ, Косачевъ Йорданъ, Кулевъ д-ръ Тодоръ, Лоловъ Сава, Лунговъ Николай, Маджаровъ Рашко, Манасовъ Христо, Мариновъ Василъ, Мирски Христо, Момчиловъ Стоянъ, Момчиловъ Тодоръ, Мутафовъ д-ръ Христо, Найденовъ Никола, Ненчевъ Илия, Николаевъ Александъръ, Петковъ Стефанъ, Пупешковъ Цвѣтанъ, Рафаиловъ Филипъ, Родевъ Христо, Русевъ Иванъ, Савовъ Сава, Сажзовъ Янко, Свиначковъ Добри, Томчевъ Ангелъ, Христовъ Александъръ, Цокковъ Герго, п. Цвѣтковъ Кръстю, Чешмеджиевъ Григоръ, Шонговъ Георги и Янакиевъ Василъ).

Съобщавамъ на Народното събрание, че бюрото е разрешило на народния представителъ г. Стойко Илиевъ 2 дена отпускъ.

Народниятъ представителъ г. Драгомиръ Апостоловъ, който се е ползувалъ досега съ отпускъ 42 дни, моли да му се разреши 1-дневенъ такъвъ. Който отъ г. г. народнитъ представители е съгласенъ, да се разреши на народния представителъ г. Драгомиръ Апостоловъ 1 день отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Захари п. Захариевъ, който се е ползувалъ досега съ отпускъ 24 дни, моли да му се разреши 4-дневенъ такъвъ. Който отъ г. г. народнитъ представители е съгласенъ, да се разреши на народния представителъ г. Захари п. Захариевъ 4 дни отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристапваме къмъ точка първа отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за засилване държавнитъ приходи.

Моля г. докладчика на докладва законопроекта.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ поправкитъ и прибавкитъ, приети на второ четене).

Г. г. народни представители! Г. министърътъ на Финанситъ предлага следнитъ измѣнения въ законопроекта.

Н. Пъдаревъ (д. сг. Ц): Какво предлага г. министърътъ, той ще каже. Вие кажете, какво предлага комисията.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Съ тѣзи промѣни, които ще ви докладвамъ, комисията снощи се занима.

Въ буква а на чл. 1 се заличаватъ думитъ: „жици каучукови“.

Въ буква б на чл. 1 въ края се прибавя „жици каучукови; прежда памучна немерсиризирана надъ № 24“. Значи, тази прежда надъ № 24 се взема отъ категорията, която се облага съ 35% въ буква в и се слага въ категорията, която се облага съ 40% въ буква б. Въобще всички памучни прежди се облагатъ съ 5% повече и минаватъ въ по-горната категория.

Въ буква в се заличаватъ думитъ „надъ № 24“ и вмѣсто тѣхъ се прибавятъ думитъ „отъ № 20 до № 24 включително“.

Въ буква г предпоследното изречение „прежда памучна немерсиризирана отъ № 20 до № 24 включително“ става „прежда памучна немерсиризирана до № 20“.

Въ буква д се зачеркватъ думитъ „прежда памучна немерсиризирана до № 20 включително“, понеже се качватъ въ буква г. Накрая се прибавятъ думитъ: „кожи отъ дребенъ добитъкъ нещавени, сурови или полуобработени“. Досега бѣха въ категорията 20%, а сега се покачватъ въ категорията 25%.

Въ буква е накрая се прибавятъ думитъ „кожи сурови отъ всѣкакви животни: мокри (солени или не), сухи (солени или не)“.

Въ буква ж се зачеркватъ сѣшитъ думи: „кожи сурови отъ всѣкакви животни: мокри (солени или не), сухи (солени или не)“, понеже се качватъ въ категорията 15%.

Въ чл. 2 въ буква б „0.20 л.“ се замѣня съ „1 л.“. Въ буква в на сѣщия членъ „0.40 л.“ се замѣня съ „2 л.“. Това увеличение се отнася за митата на газьола и пакурата. Понеже въ акциза се направи промѣна, и тукъ се направи съответното измѣнение. Досега акцизътъ за газьола е билъ 2 л., остава 1 л.; за пакурата е билъ 4 л., остава 2 л.

Въ членъ 3 следъ буква г се прибавя нова буква д: „Материалитъ, внасяни отъ воднитъ синдикати за нуждитъ имъ“.

Следъ нея се прибавя нова буква е: „Материалитѣ, внасяни за нуждитѣ на държавнитѣ каменоважлени мини.“

Забележката къмъ чл. 3 се преработва за по-голяма яснота и става така: (Чете) „Събранитѣ мито акцизи и общински налогъ отъ петрола, който ще се доставя и раздава само отъ Българската земеделска банка безъ мито и други бери и ще се употребява за тракторитѣ и моторитѣ при обработването и оросяването на почвата и при сѣидбата, жътвата и вършидбата, се връщатъ на същата банка по наредба, изработена отъ Министерството на финанситѣ въ съгласие съ онова на Земедѣлието и държавнитѣ имоти и одобрена отъ Министерския съветъ.“

Въ чл. 11 следъ думата „плащатъ“ се прибавятъ думитѣ „за всѣко полугодие“ — защото сѣ били пропуснати. Въ сѣщия членъ думитѣ „50% отъ размѣра, плащанъ по сегашнодействащитѣ таблици“, се замѣнятъ съ: „въ размѣръ на 50% отъ опредѣления такъвъ за сѣщото полугодие по законъ за данѣкъ и такса на хазартнитѣ и за развлѣчение игри“. Съ това става по-ясенъ изразътъ.

Въ чл. 13, който става чл. 12, думитѣ: „фабрикитѣ, фабричнитѣ складове, въ складовѣ на тѣхнитѣ представители и тия въ складовѣ и магазинитѣ на търговцитѣ на едро“ се замѣнятъ съ думата „страната“, защото, както се избояваше по-рано, излизаше, че се облагатъ само подлежащитѣ на облагане обекти въ фабрикитѣ, складовѣ и магазинитѣ на търговцитѣ на едро, а не които сѣ напр. въ къщи или други мѣста; и ако единъ сѣдъ приложи строго закона, ще изтъква, че трѣбва да се прилага само за складовѣ, а не и за другитѣ мѣста. Избѣгна се избояването, което не бѣше пълно, и се постави общъ изразъ — страната.

Въ втората алинея на сѣщия членъ думата „тройния“ се замѣня съ думата „петорния“.

Чл. 15 става чл. 14.

Въ отдѣлъ III, чл. 16 се заличава, защото г. министърътъ на финанситѣ го оттегля.

Чл. чл. 17 и 18 отъ първоначалния проектъ се оттеглиха отъ г. министра на финанситѣ при второто четене.

Членове 19, 20 и 21 ставатъ: 15, 16 и 17.

Чл. 22 става чл. 18. Думитѣ въ втората алинея: „на минерални масла и газолъ, които количества сѣ били продадени и изнесени отъ складовѣ имъ до 9 мартъ т. г. включително“ се заличаватъ, а въ края на алинеята се прибавятъ думитѣ: „ако и доколко тѣзи количества сѣ били продадени и изнесени отъ складовѣ имъ до 9 мартъ т. г. включително“.

Чл. 23 става чл. 19.

Чл. 24 става чл. 20 и въ буква а на петия редъ думата „безъ“ става „отъ“.

Чл. 25 става чл. 21 и въ края на третата му алинея се прибавятъ думитѣ: „съ изключение на правото, предвидено въ чл. 45 отъ избирателния законъ, което се запазва“.

Чл. 26 става чл. 22.

Чл. 27 става чл. 23 и въ него цифрата „24“ на първия редъ става „20“, понеже се измѣня нумерацията на членоветѣ.

Чл. 28 става чл. 24 и алинея първа, втора и четвърта въ него се заличаватъ — въ връзка съ оттеглянето на чл. чл. 16, 17 и 18. Въ третата алинея, която остава, въ първия редъ се заличава думата „сѣщия“.

Чл. 29 става чл. 25.

Д. Ачковъ (нез): Какво стана съ последната алинея на стария чл. 25, въ връзка съ избирателния законъ?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Нали го четохъ. Прибавятъ се накрая думитѣ: „съ изключение на правото, предвидено въ чл. 45 отъ избирателния законъ, което се запазва“.

Министъръ С. Стефановъ: Юта сурова отъ буква „а“ на чл. 1 се заличава и минава въ буква „б“.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Тя е въ буква „б“, така е гласувана.

Министъръ С. Стефановъ: Добре тогава.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Въ таблица I на пунктъ 8 втората алинея става тъй: (Чете) „Търговцитѣ на спиртни питиета на едро плащатъ въ полза на държавата такса: а) по 0.20 л. книжни на литъръ вино; б) по 0.50 л. книжни на литъръ ракия, и в) по 1 л. книжни на литъръ на всички други спиртни питиета, платими при внасянето въ складовѣ имъ. Таксата за заваренитѣ въ складовѣ спиртни питиета при влизането на закона въ сила ще се изплати въ срокъ отъ 6 месеца“.

М. Дочевъ (д. сг): Г. докладчикъ! Другитѣ такси, които сѣ въ сѣщата таблица I, се събиратъ въ златни лева. Нали така?

Министъръ С. Стефановъ: Кои?

М. Дочевъ (д. сг): Другитѣ такси, предвидени въ таблица I, се събиратъ въ златни лева, нали?

Министъръ С. Стефановъ: Всички такси се събиратъ въ златни лева.

М. Дочевъ (д. сг): При какъвъ коефициентъ?

Министъръ С. Стефановъ: Той е установенъ по закона за акциза — единъ златенъ левъ за 15 книжни.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. министърътъ предлага къмъ п. 8 на таблица I да се добави следната забележка: „Пивото, продавано на едро отъ складовѣ на пиво, плаща 3% такса върху продажната стойностъ, следъ като отъ последната се извади данѣкътъ акцизъ и общински налогъ, който пивото плаща“.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Отъ тази такса 3% се изключва пивото, продавано на едро отъ складовѣ, понеже го обложихме съ 1.20 л. на литъръ допълнителенъ акцизъ при гласуването на последния законъ за акцизитѣ — за да не става два пѣти облагане.

А. Радоловъ (з): Бирата защо се изключва? Каква е тая привилегия за бирата, бе джанамъ!

Министъръ С. Стефановъ: Защото съ последния законъ за акцизитѣ я обложихме съ 1.20 л. на литъръ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. г. народни представители! Ще положи на гласуване най-напредъ предложенитѣ добавки и измѣнения отъ комисията, въ съгласие съ г. министра.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Искамъ думата.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Когато г. докладчикътъ заяви, че при третото четене отъ г. министра се правятъ предложения за измѣнения и допълнения на законопроекта, азъ не отъ съображение за спазване формалноститѣ заявихъ, че г. докладчикътъ трѣбва да докладва това, което комисията е възприела. Това, което г. министърътъ предлага да се измѣни, той трѣбва да го предложи.

Защо? Г. г. народни представители! Законопроектътъ, който ние гласуваме сега, безспорно, е единъ отъ най-важнитѣ законопроекта, които тази Камара ... (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г-да! Моля, пазете тишина! Нищо не мога да чувамъ отъ това, което се говори.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Тоя законопроектъ въвежда облагания, създава данѣчни тежести. По тѣзи въпроси Народното събрание има най-голямъ дългъ да бѣде много внимателно, и, когато гласува, да знае за какво гласува. Когато г. министърътъ внесе законопроекта, той даде своитѣ мотиви. Той даде своитѣ мотиви и когато говори по законопроекта. Комисията е проучила всичко това и излѣзе съ своя докладъ предъ Народното събрание. Днесъ, при третото четене, г. министърътъ прави измѣнения. Азъ смѣтамъ, че, когато се правятъ измѣнения, г. министърътъ трѣбва да се мотивира предъ Народното събрание, за да знаеме, защо ще гласуваме тия измѣнения, които сѣ измѣнения на приетитѣ отъ комисията постановления на законопроекта.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Джанкардашлийски.

Д. Джанкардашлийски (нац. л): Г. г. народни представители! Докато при първото и при второто четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за акцизитѣ ние приехме, като мѣрка за облекчение на нашето

лозарство, акцизът на виното да се плаща от търговеца и да бъде той намален, или да си остане както беше за реколтите 1931 и 1932 г. — а именно по 30 ст. — сега, с последното изменение на тоя законопроект за засилване приходите на държавата, се прави пакъ едно увеличение на акциза на виното. Аз съм членъ на комисията и помня каква идея давахме ние на г. министъра на финансите. Ние искахме да се запази старият акциз на вината и ракиите, а да се намъри начинъ да се обложи оборотът на търговците въ София, Пловдив и другите големи градове, гдето се продават тия вина и ракии на баснословни цени. Днесъ, обаче, виждаме едно предложение отъ г. министъра, което казва, че същият търговецъ, който купува вината и ракиите отъ производителите, следъ като плати 30 ст. акцизъ, за да купи, ще трѣбва да плати и други 20 ст. акцизъ, за да внесе купеното въ склада си. Нали така, г. министре?

Министъръ С. Стефановъ: Така е, г. Джанкардашлийски.

Д. Джанкардашлийски (нац. л.): А то е равносилно, че ние днесъ правимъ едно увеличение на тоя акцизъ съ още 20 ст. на вината и съ още 50 ст. на ракиите. Очевидно съ тоя законопроектъ ние унищожаваме оня законъ за акцизите, който гласувахме, и унищожаваме облекчението, което ние направихме на нашето лозарство.

Азъ моля, прочее, г. г. народните представители да се противопоставятъ на това предложение на министъра, и, отъ друга страна, моля г. министъра да се откаже отъ тоя начинъ на облагане вината и ракиите.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. г. народни представители! Понеже ще положи на гласуване предложените поправки поотдѣлно, азъ ви моля да вземете думата при гласуването на отдѣлните поправки. Нѣма да гласуваме всички поправки наедно.

Министъръ С. Стефановъ: Да кажа две думи по бележката на г. Пждарева.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Имате думата.

Министъръ С. Стефановъ: Никакви нови предложения не се правятъ тукъ, освенъ предложението за пивото, защото бѣше се пропуснало да се съобрази че оня день, съ призмането на закона за акцизите, пивото се обложи съ нови 1-20 л. Ето защо отъ тая свръхтакса 3% трѣбва да бъдатъ освободени складовете на бирените фабрики, за да не плащатъ още веднѣжъ. Всичко останало, което се прочете тукъ като изменение, е направено отъ комисията, въ която, освенъ членовете ѝ, сж присѣствували и повече отъ 25 души народни представители отъ всички групи, и която комисия работи вчера до 5 ч. следъ пладне. Въпросите сж обсъдени, направени сж корекциите, които трѣбваше да се направятъ, при пълно съгласие на всички групи, представители на които сж присѣствували въ комисията. Решенията сж взети безъ никакво разногласие. За поправката, поискана отъ г. Дочева, комисията вчера остана да провѣри дали действително въ Русе има предачница за юта, или нѣма. Провѣри се, и се оказа, че има такава и поради това се намали облогътъ отъ 60% на 40%. Това сж дветѣ нови предложения, които се направиха днесъ. Всичко останало е решение на комисията. Както оня день декларирахъ, като оттеглихъ таблицата, всички бележки и предложения сж взети подъ внимание и сега комисията прави своя докладъ.

А. Буковъ (з.): Таксите за пивото сж нови.

Министъръ С. Стефановъ: По отношение таксите за пивото се смѣта, че така ще бъде по-целесъобразно и по-леко. Обаче, ако се прави голѣмъ въпросъ и ако се смѣта, че ще се облага пакъ производителътъ, азъ нѣмамъ нищо противъ, съгласенъ съмъ, да се приеме решението, облогътъ да остане 2% върху оборота, тъй както ви се докладва — безъ последното предложение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Пристъпваме къмъ гласуване на предложените поправки и прибавки.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ буква а на чл. 1 да се изхвърлятъ думите „жици каучукови“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ буква б отъ чл. 1 да бъдатъ изхвърлени думите „ютена прежда“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ края на същата буква да бъдатъ прибавени думите „жици каучукови; прежда памучна, немерсиризирана, надъ № 24“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ края на буква в на чл. 1 да бъдатъ заличени думите „надъ № 24“ и замѣнени съ: „отъ № 20 до № 24 включително“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители приема въ буква г на чл. 1, предпоследния редъ, предложитъ „отъ“ предъ „№ 20“ да бъде замѣненъ съ „до“, и думите „до № 24 включително“ да бъдатъ заличени, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ буква д на чл. 1 да бъдатъ заличени думите „прежда памучна немерсиризирана до № 20 включително“ и въ края на същата буква да се прибавятъ думите: „кожи отъ дребенъ добитѣкъ, нещавени, сурови или полуобработени“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да се прибавятъ въ края на буква е отъ чл. 1 думите „кожи сурови отъ всѣкакви животни: мокри (солени или не), сухи (солени или не)“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който е съгласенъ въ буква ж на чл. 1 да бъдатъ заличени думите „кожи сурови отъ всѣкакви животни: мокри (солени или не), сухи (солени или не)“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който е съгласенъ въ буква б на чл. 2 „0-20 л.“ да се замѣни съ „1 л.“, а въ буква в „0-40 л.“ да се замѣни съ „2 л.“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да бъде прибавена къмъ чл. 3 нова буква д съ следния текстъ: „материалите, внасяни отъ водните синдикати за нуждите имъ“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ къмъ същия членъ да бъде прибавена нова буква е съ следния текстъ: „материалите, внасяни за нуждите на държавните каменножгелени мини“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители приема въ забележката къмъ същия членъ да станатъ следните изменения: въ втория редъ вмѣсто думата „дава“ да се поставятъ думите „доставя и раздава“, вмѣсто „чрезъ“ да се постави „отъ“; въ четвъртия редъ следъ „тракторите“, да се прибави: „и моторите“; следъ думата „обработването“ да се прибави: „и оросяването“; въ петия редъ следъ „почвата“ да се прибави: „и праъ“; и въ шестия редъ вмѣсто „Земледѣлската банка“ да се каже: „същата банка“ — моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители приема въ чл. 11 следъ думата „плащатъ“ да се прибавятъ думите „за всѣко полугодие“, следъ думата „патентъ“ да се прибавятъ думите „въ размѣръ на 50% отъ определения таквъ за същото полугодие по закона за данѣкъ и такса на хазартните и за развлѣчение игри“, като се заличатъ последните думи въ текста „50% отъ размѣра, плащанъ по сега действащите таблици“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители приема въ чл. 14, който става чл. 13, следъ думите „отъ настоящия законъ въ“ да се зачеркнатъ думите „фабриките, фабричните складове, въ складовете на тѣхните представители и тия въ складовете и магазините на търговците на едро“, като вмѣсто тѣхъ се постави думата „страната“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители приема въ алинея втора на същия членъ вмѣсто „тройния“ да се постави „петорния“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Чл. 15 става чл. 14.

Който отъ г. г. народните представители приема да бъде заличенъ чл. 16, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Членове 17 и 18 бѣха оттеглени отъ г. министъра на финансите още при второто четене.

Чл. 19 става чл. 15.

Чл. 20 става чл. 16.

Чл. 21 става чл. 17.

Чл. 22 става чл. 18.

Въ чл. 22, който става чл. 18, който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ алинея втора да бъдатъ заличени думитѣ „на минерални масла и газолъ, които количества сѣ били продадени и изнесени отъ складовѣтъ имъ до 9 мартъ т. г. включително“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ сѣщата алинея нѣкая да бѣде прибавена фразата: „ако и доколкото тѣзи количества сѣ били продадени и изнесени отъ складовѣтъ имъ до 9 мартъ т. г. включително“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Чл. 23 става чл. 19.

Чл. 24 става чл. 20.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ буква а на тоя членъ, петия редъ, вмѣсто „безъ мито“ да се каже „отъ мито“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Чл. 25 става чл. 21.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ края на последната алинея на тоя членъ да се прибавятъ думитѣ: „сѣ изключение на правото, предвидено въ чл. 45 отъ избирателния законъ, което се запазва“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Чл. 26 става чл. 22.

Чл. 27 става чл. 23.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ първия редъ на тоя членъ цифрата 24 да се замѣни съ 20, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Чл. 28 става чл. 24.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да се изхвърлятъ алинеи първа, втора и четвърта на тоя членъ, като въ алинея трета, която остава, въ първия редъ се заличи думата „сѣщата“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Чл. 29 става чл. 25.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ въ таблица I да бѣде възстановенъ п. 9, който става п. 11, съ сѣщия текстъ: (Чете) „Всички нови постройки въ градоветѣ и всички населени мѣста, започнати следъ 1 януарий 1933 г., плащатъ еднократна такса, равна на 3% отъ девизната цена на постройките на стойностъ надъ сто хиляди лева“, моля, да вдигне рѣка.

С. Мошановъ (д. ср): Искамъ думата по това предложение.

Министъръ С. Стефановъ: Моля. По предложение на Министерския съветъ и по мое съгласие, възстановяваме тоя пунктъ, въ който се предвижда такса 3% върху стойността на новитѣ постройки.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойчо Мошановъ.

С. Мошановъ (д. ср): Г. г. народни представители! При второто четене въ комисията и тукъ вчера ние гласувахме да се премакне тая 3% такса върху девизната стойностъ на новостроящитѣ се здания. Не сѣ минали още 24 часа, и наново се иска възстановяването, и то на трето четене, на сѣщата такса въ сѣщия размѣръ. Преди всичко народното представителство не бива да създава единъ прецедентъ, и даже председателството не би трѣбвало да подлага на разглеждане и гласуване на трето четене едно предложение, съ което коренно се отхвърля предложението, прието на второ четене. Това е вече равносильно да се каже, че нѣма нито първо, нито второ, нито трето четене, че изобщо не съществува правилникъ за реда въ Народното събрание. Ние сме прили една парламентарна практика отъ редица години — не само отъ днешната Камара — при третото четене да се правятъ нѣкои съществени поправки; но не може да се отиде до тамъ, на трето четене да се отмишляватъ изцѣло решения, които сѣ вземени на второ четене.

Това е отъ чисто формалната страна.

Два думи по въпроса по същество.

Г. г. народни представители! По тоя начинъ, съ тоя сблъсъкъ, се затруднява извънредно много строежътъ на нови здания.

Отъ мнозинството: А-а-а!

С. Мошановъ (д. ср): Викайте вие „а-а-а!“. Азъ ще ви кажа, защо по този въпросъ трѣбва да се мисли. Защото въ тая страна, освенъ земеделското население, има да

живѣятъ и други хора. Това сѣ всички тия строителни и други работници, които живѣятъ отъ занаятитѣ, които сѣ свързани съ строежа. Въ България има надъ 36.000 само строителни работници. Независимо отъ тѣхъ, вие имате и повече отъ 11 професии, които живѣятъ отъ строежа. Това сѣ тухлари, варджии, керемидари, бояджии, тенекеджии, дърводѣлци и т. н. и т. н. Вие сѣ предшестващитѣ табели посѣпихте цимента, посѣпихте тухлитѣ, посѣпихте керемидитѣ, посѣпихте стѣклата, а независимо отъ това, сѣ законопроекта за наемитѣ, който още стои въ една неизвестностъ, вие хвърляте въ тревога всички тия, които ще строятъ, да мислятъ, каква ще бѣде сѣдбата на имота, който тѣ ще иматъ: дали тѣ ще бждатъ неговитѣ господари, или другъ ще разпорежда съ него. Това внася вече единъ смутъ въ срѣдата на всички тия, които искатъ да строятъ.

Какво преследвате вие сега съ облога, който ще плащатъ новитѣ постройки? Ако вие искате да облагате капиталата — дайте да го обложимъ; дайте да видимъ къде той е по-непроизводителенъ, тамъ да го обложимъ. Но не може така инцидентно, на трето четене, да се наложи единъ процентъ върху капитала, който се влага въ строежъ. Докато досега гласувахме закони, съ които се насърждаваше строежътъ, сега идемъ да го спъваме! Следъ като се изчерпаха всички строителни фондове — онзи день гласувахте, че ги прехвърляте къмъ редовния бюджетъ, за да се заплащатъ заплатитѣ и пенситѣ — следъ като посѣпихте всички материали за строежъ, вие идете да внесете една тревога у тѣзи, които ще строятъ, а независимо отъ това облагате и капитала, който ще се хвърли въ строежъ. По този начинъ вие поставяте цѣло едно население въ неизвестностъ, въ тревога за неговия поминѣкъ. Докато земеделецътъ има поне хлѣбъ да яде, понеже има жито у дома си, тия хора чакатъ на дветѣ си рѣце да могатъ нѣщо да спечелятъ, за да си купятъ хлѣбъ. (Възражения отъ земеделцитѣ) Азъ плача за тия, защото този, който има капиталъ, той нѣма да го тури въ жилище, а ще го държи въ банката. Ние — тъкмо обратното — ще трѣбва да търсимъ начинъ, по който да насърдимъ строежа. Азъ мисля за тѣзи, които живѣятъ отъ строежа, а това сѣ десетки хиляди семейства въ България. Такъвъ единъ жизненъ въпросъ, следъ като го снемте отъ дневния редъ при второто четене, не може сега да се разрешава. Той не може да се разрешава по такъвъ инцидентенъ начинъ. Правете каквото искате, обаче вие убивате съществуването на хора, които иматъ право да разчитатъ, че управлението и Парламентътъ трѣбва да помислятъ малко и за тѣхъ! (Ржкоплѣскания отъ сговориститѣ)

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Азъ разбирамъ всичкитѣ съображения, които се изказаха отъ г. Стойчо Мошановъ, но не се криятъ само тукъ причинитѣ за всички ония работи, за които той говори. Тѣ се криятъ другаде. Къде — нѣма нужда сега да обяснявамъ. Днесъ се водимъ отъ принципа: тамъ, където можемъ да вземемъ 5 л., ще ги вземемъ. И ние искаме да бждемъ приятни на всички, но намъ се е паднало, г. г. народни представители, да бждемъ неприятни на всички! И ние ще носимъ този кръстъ, ще го носимъ съ пълно съзнание да бждемъ неприятни на всички, защото трѣбва да поддържаме живота на държавата. Всѣки единъ, който днесъ има капиталъ за имобилизиране въ постройка, нека плати тая такса отъ 3%. Не е тя, която ще спъне единъ строежъ. Ето защо моля да гласувате предложението. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството)

С. Мошановъ (д. ср): Не знаете какво правите! (Възражения отъ мнозинството. Глъчка) Защо не обложите лихварския капиталъ? (Възражения отъ мнозинството)

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Който приемятъ предложението на г. министра на финанситѣ, да се възстанови п. 9 на таблица I къмъ законопроекта, който сега става п. 11: (Чете) „11. Всички нови постройки въ градоветѣ и всички населени мѣста, започнати следъ 1 януарий 1933 г., плащатъ еднократна такса, равна на 3% отъ девизната цена на постройките на стойностъ надъ сто хиляди лева“, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Отъ лѣвицата: Меншество! (Глъчка)

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г-да. Ще повторятъ гласуването.

Който отъ г. г. народнитѣ представители приема предложението на г. министра на финанситѣ, да се възстанови п. 9, който става п. 11, на таблица I, така, както го прочетохъ, моля, да вдигне рѣка.

Отъ опозицията: Малцинство.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Мнозинство, Събранието приема.

С. Мошановъ (д. сг): Това е флагрантно нарушение на правилника.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Нѣма никакво нарушение. Елате прочетете правилника.

С. Мошановъ (д. сг): Какво гласи правилникътъ — че можете да промѣните коренно известни предложения ли?

Министъръ С. Стефановъ: Не мога да съблюдавамъ никакъвъ правилникъ азъ днесъ!

Отъ опозицията: А-а-а! (Силни възражения отъ цѣлата опозиция)

С. Мошановъ (д. сг): Това е дукатура.

П. Стайновъ (д. сг): Недостойно е за единъ министъръ да заявява, че нѣма да съблюдава никакъвъ правилникъ.

Министъръ С. Стефановъ: Моля. Ония, които управляваха тъй дълго и не съблюдаваха народнитѣ интереси, тѣ нѣматъ право днесъ да протестирайтъ. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството. Пререкания съ сговориститѣ) — Да, ще се спѣвамъ отъ форми!

П. Стайновъ (д. сг): Това е недостойно... (Тропане по банкитѣ отъ мнозинството). че нѣма да съблюдаватъ правилника.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ поемамъ отговорността. (Пререкания между мнозинството и сговориститѣ) Поемамъ отговорността за това, г. г. народни представители. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Н. Кемилевъ (д. сг. Ц): Да се отбележи тая декларация на г. министра. Председателството не може да търпи такава декларация.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Правилникътъ не е нарушенъ.

Н. Стамболиевъ (з): Нѣма защо да ви се вижда чудно, защото въ миналата Камара г. Андрея Ляпчевъ много пѣти казваше: „Азъ поемамъ отговорността!“ Сега приказвате за правилникъ!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Постѣпило е предложение, подписано отъ 10 души депутати, за прибавка къмъ п. 8 на таблица I следната забележка: (Чете) „Пивото, продавано на едро отъ складове на пиво, не плаща такса върху продажната стойностъ“.

А. Пиронковъ (д. сг): Ами на дребно ще се облага ли?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Това е за облагане на едро.

Е. Поповъ (з): Чие предложение е това?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: На г. Панайотовъ и други.

Министъръ С. Стефановъ: Съ мое съгласие. (Глъчка)

А. Буковъ (з) и други: Не сме го разбрали, джанамъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Ще ви го прочета пакъ.

П. Стайновъ (д. сг): Не може по този начинъ да се законодателствува

Министъръ С. Стефановъ: Така ми се е паднало, г. Стайновъ. Какво да правя?!

В. Молловъ (д. сг): То не е отъ „така ми се е паднало“, отъ друго е.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Чете) „Пивото, продавано на едро отъ складове на пиво, не плаща такса върху продажната стойностъ“. (Глъчка)

А. Буковъ (з) и други: Ще плаща.

П. Панайотовъ (нац. л): (Казва нѣщо)

Министъръ С. Стефановъ: 8 години не я обложихте. Сега шуменската бира азъ я обложихъ. Защо сѣ тия закладки и излишни работи?

Н. Кемилевъ (д. сг. Ц): Вие посегнахте върху нашитѣ спестявания. Защо не посѣгате върху бирата?

Министъръ С. Стефановъ: Вие следете законитѣ, г. Кемилевъ, и ще видите обложена ли е или не.

Н. Кемилевъ (д. сг. Ц): Защо не посегнахте върху дневнитѣ на министритѣ?

Министъръ С. Стефановъ: Моля, гласувайте закона.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има предложения, г. министре.

Който отъ г. г. народнитѣ представители приема предложението за измѣнение п. 8, таблица I, моля, да вдигне рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Има предложение отъ народния представител г. Еню Поповъ, подписано отъ нужното число народни представители, въ смисълъ къмъ чл. 13, който става чл. 12, накрая да се прибавятъ думитѣ: „и одобренъ отъ Министерския съветъ“.

Ще прочета чл. 13, който става чл. 12, за да разберете смисъла на това предложение. (Чете) „Всички такси, абонаменти и патенти, предвидени въ таблицитѣ къмъ настоящия законъ, сѣ въ златни лева. Събирането имъ, обаче, става въ банкноти по коефициентъ, опредѣленъ отъ министра на финанситѣ“. Г. Еню Поповъ предлага накрая на този членъ да се прибавятъ думитѣ „и одобренъ отъ Министерския съветъ“.

Г. Говедаровъ (д. сг): Право е.

Г. Т. Дананловъ (д. сг): И безъ туй коефициентътъ се одобрява отъ Министерския съветъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. министре! Какво е Вашето мнение?

Министъръ С. Стефановъ: Излишна е тая добавка.

Е. Поповъ (з): Да се подчертае.

Министъръ С. Стефановъ: Излишно е.

Е. Поповъ (з): Мисля, че ще бѣде въ хармония съ закона за акцизитѣ.

Г. Т. Дананловъ (д. сг): И безъ туй Министерскиятъ съветъ одобрява коефициента.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който е съгласенъ...

А. Ляпчевъ (д. сг): Искамъ думата по този въпросъ.

Министъръ С. Стефановъ: Ама, г. Поповъ, щомъ правите това предложение, то значи, че нѣмате довѣрие къмъ министра на финанситѣ. Азъ ще оттегля законопроекта! Не приемамъ Вашето предложение.

Е. Поповъ (з): Въ министра на финанситѣ може да имамъ довѣрие, обаче този законъ ще се прилага отъ други.

Министъръ С. Стефановъ: Не съмъ съгласенъ съ това предложение. Коефициентътъ е 15. Нѣма да си играемъ. Не приемамъ Вашето предложение, г. Поповъ. Нѣма да си играемъ!

Е. Поповъ (з): Лично въ Васъ имамъ довѣрие, г. министре, обаче прилагането на закона може да става отъ други. (Глъчка)

Министъръ С. Стефановъ: Не съмъ съгласенъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. Поповъ! Оттегляте ли предложението си?

Министъръ С. Стефановъ: Ще оттегля законопроекта, г. Поповъ — разберете го.

Е. Поповъ (з): Азъ съжалявамъ, че г. министърътъ на финансите може да смѣтне това ми предложение като актъ на недоверие къмъ него.

Министъръ С. Стефановъ: Нѣмамъ време. Нѣма да си играемъ тукъ. Има си законоположение за коефициента.

Е. Поповъ (з): Мисля, че не ще бѣде лошо да бѣде ясно казано въ законопроекта, кой одобрява коефициента. Но ако г. министърътъ прави въпросъ на доверие, оттеглямъ предложението си, при декларацията, която той прави, че, съгласно закона за акцизитъ, коефициентътъ е 15.

Министъръ С. Стефановъ: 15, г. Еню Поповъ.

А. Буковъ (з): Въпросътъ не е за цифрата 15, а за това, кой трѣбва да одобрява измѣнението.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има предложение отъ народния представителъ г. Мечкарски, подписано отъ 10 души народни представители, . . .

Министъръ С. Стефановъ: За какво?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: . . . въ смисълъ: (Чете) „Къмъ чл. 21 се прибавя нова алинея: Адвокати народни представители не могатъ да упражняватъ адвокатската си професия докато трае мандатътъ на Камарата“.

Министъръ С. Стефановъ: Не съмъ съгласенъ.

Н. Кемилевъ (д. сг. Ц): Какъ да не може? Защо да не може? (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля ви се, г-да. Бюрото на Камарата не поставя на гласуване това предложение.

Министъръ С. Стефановъ: Чл. 21 отъ закона се отнася за удържките върху заплатитъ на чиновникитъ и не третира никаква друга материя. Не мога да приема такива предложения. Тѣ не трѣбва да се четатъ тукъ. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля, г. министре! Бюрото на Камарата не поставя на гласуване това предложение, понеже е противно на чл. 40 отъ правилника за вътрешния редъ въ Народното събрание, който забра-

нява да се поставятъ на гласуване при трето четене на законопроекти нови предложения.

М. Бойчиновъ (д. сг. Ц): Законътъ за адвокатитъ се за-сѣга.

Н. Кемилевъ (д. сг. Ц): Щомъ искате приходи за дър-жазата, защо не вземете представителнитъ на подпредсе-дателитъ на Народното събрание?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има предложение отъ народния представителъ г. Минко Райковски къмъ чл. 21 съ следното съдържание: (Чете) „Къмъ чл. 21 се прибавя нова алинея: всички собственици наемодатели на здания частни лица внасятъ въ полза на държавното съкровище 5% отъ получаванитъ наеми“.

Министъръ С. Стефановъ: Не съмъ съгласенъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Съ това предложение г. министърътъ не е съгласенъ.

Който отъ г. г. народнитъ представители приема това предложение на народния представителъ г. Минко Райковски, моля, да вдигне рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Който отъ г. г. народнитъ представители приема законо-проекта за засилване на държавнитъ приходи на трето четене, заедно съ таблицитъ и съ приетитъ поправки, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 58)

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Моля да се вдигне заседанието за вторникъ следъ пладне съ следния дневенъ редъ:

Второ четене законопроектитъ:

1. За закриване окръжнитъ съвети — продължение раз-искванията.
2. За измѣнение и допълнение закона за устройството на сѣдилищата.
3. За карьеритъ.
4. Докладъ на прошетарната комисия.
5. Първо четене предложението за измѣнение и допъл-нение нѣкои членове отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. на-роднитъ представители приема това предложение на г. ми-нистра на финансите, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 11 ч. 2 м.).

Подпредседателъ: **Н. ШОПОВЪ**

Секретаръ: **Т. ХР. МЕЧКАРСКИ**

Зам.-началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. ДУКОВЪ**